

Yttrande över utredning av möjligheten att Allaktivitetshuset Pangea helt eller delvis drivs av föreningslivet

Bakgrund

Pangea har varit verksam i kommunens regi från 2015 och grundades mot bakgrund till de stökigheter som fanns i Tallnäs området med bland annat droger och kriminalitet bland unga. För att motverka denna negativa utveckling har kommunen gjort en rad insatser i området. Med Pangea som nav bedrivs förutom fritidsgårdsverksamhet; kostnadsfria sommarlovsaktiviteter, integrationsprojekt för kvinnor, läxhjälp, idrottsprojekt i samarbetet med RF-SISU, forskningsprojektet ung i Timrå med MIUN. Det är av högsta vikt att dessa aktiviteter får fortsätta och ha en långsiktighet och en kontinuitet för att vi nå de positiva effekter för området som eftersträvas.

Barn och unga

Pangea är idag en mötesplats för alla men med ett tydligt uttalat fokus på barn och unga. Det finns idag begränsat med mötesplatser för barn och unga i kommunen vilket gör att de mötesplatserna som finns är otroligt viktiga för att fånga upp barn och ungas levnadsvillkor samt för att kunna sätta in tidiga insatser där det behövs. 2018 genomfördes Lupp undersökningen i Timrå kommun vilket påvisade att barn och unga inte kände sig trygga i Timrå. Pangea har sedan dess kontinuerligt arbetat med att stärka tryggheten genom att systematiskt undersöka och ringa in otrygga platser i kommunen. Detta arbete har skett med hjälp av unga i samverkan med MIUN men även genom samverkan med polis och socialtjänst. För att kommunens ska få insikt i hur levnadsvillkoren ser ut för barn och unga runt om i kommunen är det av yttersta vikt att vi finns och verkar bland barn och unga i kommun. Genom personliga relationer till målgruppen kan vi tidigt fånga upp svårigheter som finns kring unga och göra preventiva åtgärder. Pangea är kommunens enda kommunala fritidsgård och placeringen i Tallnäs är av högsta vikt.

Kommunens verksamhet ska bidra till jämlika levnadsvillkor och för att nå upp till detta behöver vi minska de socioekonomiska skillnader som finns i kommunen. Det är därför viktigt att vi kan arbeta med förebyggande aktiviteter i Tallnäsområdet. För kultur och tekniknämndens arbete med likvärdighet utgör Pangea navet. För att kunna bidra till att minska de socioekonomiska skillnaderna i samhället behövs en verksamhet som är till för alla och som arbetar mot tydliga mål. Detta ställer höga krav på den personal som arbetar på Pangea. Det är mycket viktigt att ha kompetent personal med rätt utbildning som arbetar på plats och som har en tydligt riktlinjer för verksamheten. Pangea bedriver i dag fritidsgårdsverksamhet med ett tydligt ungdomsinflytande baserat på barnkonventionen. Personalen på Pangea bedriver även sommaren sommarlägret i Tolvösand, vilket inte skulle kunna genomföras utan den personalstyrka som kommunen besitter. Pangea ingår också i ett omfattande nätverk med socialtjänsten, skolan och polisen vars syfte är att kartlägga och utbyta information för att kunna hjälpa unga som riskerar att hamna i kriminalitet och drogmissbruk. Eftersom Pangea är en kommunal verksamhet finns också möjligheter till ett ansvarsutkrävande vilket inte åligger en förening. Det är även svårt eller i vissa omöjligt för en förening att sitta i viktiga myndighetsnätverk samt att ingå som samarbetspartner i viktiga projekt.

Kulturverksamheten

Timrå kommun behöver ett centralt kulturhus för de som inte ha möjligheten att förflytta sig ut till Söråker. Pangea fyller i dag delvis den funktionen. I huset bedrivs offentlig scenkonst för barn och unga men även föreställningar för vuxna. Timrå Bibliotek bedriver även verksamhet på Pangea i form

av regnbågsveckan samt verksamhet för barn och unga för att nå ut till fler målgrupper. Vi samverkar även med andra föreningar som i viss mån kan använda Pangeas lokaler för att arrangera evenemang för allmänheten.

När det gäller scenkonst för barn och unga så är det arbetet helt beroende av Pangeas lokaler då det tillsammans med arenaskolan är det enda lokalerna som ägs av kommunen som kan användas för scenkonst. Ska man fortsätta att arbeta med den framgångsrika kulturmodellen som man byggt upp tillsammans med barn och utbildningsförvaltningen så krävs det tillgång till dessa lokaler. Idag huserar inte bara kultur och tekniknämndens egna verksamheter i lokalerna utan även kulturskolans verksamhet.

Föreningsverksamhet

Att bygga ett starkt föreningsliv är enormt viktigt för att kunna upprätthålla en meningsfull fritid för yngre så väl som äldre. På Pangea är det ett stort antal föreningar som idag använder lokalerna regelbundet för sin verksamhet. Genom att kunna erbjuda dessa lokaler kostnadsfritt kan föreningar som lever på små bidrag överleva och bedriva sin verksamhet. På Pangea finns idag föreningar som bedriver verksamhet som spänner över många olika verksamhetsområden. Exempel på föreningsdriven verksamhet som möjliggör utveckling för Timråbor i alla ådrar är musikskapande, teater, bridge, idrott, språkträning samt sociala och integrationsfrämjande aktiviteter.

Samordningsansvar

Pangea som aktivitetshus bygger på att personalen inte enbart arbetar som ledare i barn och ungdomsverksamheten. Personalen bedriver även projekt kopplade till andra viktiga målgrupper. I dag bedrivs integrationsprojekt samt samverkan med en rad externa parter. Pangea fungerar även som ett medborgarcenter där de ger service till alla föreningar som har sin verksamhet i huset. Personalen fungerar även som tekniker vid offentliga och interna kultur arrangemang. De fungerar även som basen i skolprogramsverksamheten. Denna samordning är avgörande för att kunna bedriva skolkulturverksamheten. Utan logistiken som finns mellan kultursamordnare och personalen på Pangea riskerar eleverna i Timrå kommun att bli utan scenkonst.

Genom att Pangea är en kommunal verksamhet finns möjligheter att knyta till sig samarbetspartners inom kommunen såväl som externa aktörer i många områden. Organisationsstrukturen möjliggör en gränsöverskridande verksamhet där finansiering av nya verksamheter och projekt kan möjliggöras snabbt och smidigt.

Sammanfattade synpunkter

Fritidsgårdsverksamhet bör byggas långsiktigt, det tar lång tid att etablera en verksamhet det är därför av största vikt att Pangea får drivas med långsiktiga mål så att man kan skapa en kontinuitet i verksamheten. En förändring av driftform av kommunens fritidsgård berör många barn och ungdomar i kommunen och det är därför av vikt, att om ett driftsbyte ska ske, skapa kontinuitet och strikta ramar för verksamheten. Kommunen har en viktig roll i det förebyggande arbetet för ohälsa bland barn och unga. En avgörande del i detta arbete är skapa meningsfulla fritidsaktiviteter för målgruppen. Detta är också en viktig del i att överbrygga skillnader mellan barn och unga med olika levnadsvillkor. En ändring av driftansvar av kommunens fritidsgård berör många barn och ungdomar i kommunen. Det kan skapa otrygghet och vilshenhet bland barn och unga och det är därför av högsta vikt att kommunen säkrar upp riktlinjerna och kravbilderna kring Pangea om ett

driftsbyte ska ske. Innan ett eventuellt driftsbyte kan ske behöver kommunen göra en barnkonsekvensanalys vilket åligger kommuner och andra myndigheter enligt barnkonventionen.

Det finns en rad frågeställningar/utmaningar man måste ta hänsyn till om ett driftbyte ska ske:

- Det åligger kommunen att göra en barnkonsekvensanalys i alla frågor som berör barn enligt barnkonventionen. Barnkonventionen lagstiftades 2020 och innebär att obligatoriska barnkonsekvensanalyser ska genomföras i processer som rör barn. Detta behöver utredas innan beslut kan tas om eventuell förändring av driftsform.
- Föreningar ingår inte naturligt i det samarbete som sker mellan socialtjänst, polis och skola kring arbetet med barn och unga.
- En förening har inte anmälningsskyldighet till socialtjänsten när barn och unga lever under oacceptabla förhållanden eller är på väg in i problemskapande beteende.
- Om man väljer att byta driftsform på Pangea förlorar kommunen den enda kommunala plattformen som finns för att nå barn och unga på fritiden för att få en inblick i barn och ungas situation i kommunen och framför allt i Tallnäs.
- En förening har inte samma ansvar som en kommun för att alla lika värde och alla rätt till verksamheten. Hur säkerställer vi att vissa grupper som inte delar föreningens aktiviteter och har samma intresse har en välkomnande mötesplats?
- Pangea är en viktig mötesplats för föreningar och används som aktivitetslokal för en rad olika aktiviteter. Om vi inte kan tillhandahålla kostnadsfria lokaler för föreningar bör detta kompenseras på annat sätt för att kunna stötta föreningslivet eller att tillgången säkerställs i eventuell IOP.
- Integrationsprojekt som idag bedrivs i samarbete med externa aktörer, regionala myndigheter, arbetsförmedlingen eller idrottsförbund kommer att försvåras eller upphöra då det inte finns en kommunal motpart.
- Förvaltningens arbete med skolkultursmodellen och skapande skola kommer att försvåras då det inte finns lokaler att tillgå till för verksamheten eller att tillgången säkerställs i eventuell IOP.
- Kostnadsfria sommarlägret på Tolvösand kommer inte att kunna genomföras när det inte finns en utbildade fritidsledare på plats i organisationen. Det kan också bli svårt att genomdriva socialtjänstens nyckelmärkta platser på sommarlägret. Om ett driftbyte ska ske bör denna verksamhets säkras upp i eventuell IOP.
- En förening har inte samma ansvar när det gäller att anställa personal med rätt utbildningsbakgrund, vilket krav kan man ställa på ideellt arbetande personal. Om ett driftbyte av

fritidsgården ska ske bör detta ske senast den 1 januari för att kunna säkra upp med verksamheten. Eftersom vi inte kommer att ha arbetsledning på plats och utan arbetsledning går det inte att bedriva verksamheten.

- Om kommunens enda kommunala fritidsgård ska ändra driftsform så behöver man avsätta en del av budget till en tjänst för samordning av fritidsaktiviteter för barn och unga för att säkerställa arbetet.

Ovanstående frågeställningar/utmaningar bör beaktas vid eventuellt beslut i frågan om överenskommelse om IOP.

Timrå 2021-09-29

Kristina Lindström
Verksamhetschef kultur och fritid